

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ
DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO XIII-198 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai.

Valstybės ir savivaldybių įstaigos Vyriausybės nutarimu turi pareigą savo internetinėse svetainėse viešai skelbti informaciją apie įstaigoje dirbančių tos įstaigos darbuotojų, einančių vienodas arba pagal kitus požymius vienas kitą pareigas, skaičius ir šias pareigas einančių darbuotojų praėjusių, o taip pat ir einamųjų metų praėjusio ketvirčio vidutinius mėnesinius nustatytus (paskirtus) darbo užmokesčius. Tačiau darbuotojo, kuris vienintelis įstaigoje eina atitinkamas pareigas, darbo užmokestis viešinamas gali būti tik gavus jo sutikimą.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo viešinimas numatytas ne įstatymu, o Vyriausybės nutarimu, ir dėl to įstatymo redakciją kritikavo korupcijos prevenciją Lietuvoje vykdanči Specialiųjų tyrimų tarnyba. Ši organizacija 2018 metais teikė siūlymus įstatymo projektui, kuris turėjo įpareigoti biudžetines įstaigas skelbti **visų** darbuotojų kontaktus ir jų metinius atlyginimus.

Tarnyba teigė, kad toks viešinimas padėtų užkirsti kelią fiktyviems įdarbinimams:

„STT nurodo gaunantys pranešimų, kad įstaigose įdarbinami giminės ar kiti artimi asmenys, kuriems sudaromos išskirtinės ar palankesnės sąlygos arba įstaigos vadovai priskiria sau kitų pareigų, vienu metu dirba keliose įstaigose.

STT teigimu, tokia pataisa užtikrintų nuoseklesnę informacijos apie darbo užmokestį skelbimą, o biudžetinių įstaigų darbuotojų atlygio viešinimas padėtų mažinti galimų piktnaudžiavimų ar korupcijos rizikas. Didesnis viešumas, anot STT atstovo, padėtų geriau kontroliuoti biudžetines įstaigas, šios būtų aktyviau stebimos pačios visuomenės, žiniasklaidos¹“.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, teikiame įstatymo pataisas kurios įpareigoti biudžetines įstaigas skelbti visų darbuotojų atlyginimų dydžius.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Gintautas Paluckas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptariamais teisiniais santykiais.

Šiuo metu įstatyme nenumatytas darbuotojų darbo užmokesčio viešinimas, tačiau Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ nuostatos reglamentuoja, kokiais terminais interneto svetainėse turi būti pateikiama ir atnaujinama informacija apie darbo užmokestį.

Pažymėtina, kad Vyriausybės nutarime taikoma išimtis viešinti darbuotojo, kuris vienintelis įstaigoje eina atitinkamas pareigas, darbo užmokestį. Tokio darbuotojo atlyginimas gali būti viešinamas tik gavus jo sutikimą.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siūloma reglamentuoti valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų atlyginimą įstatymu, nustatant, kad įstaigos turi pareigą interneto svetainėse viešinti ne dalies, o visų įstaigose dirbančių darbuotojų atlyginimus.

Toks reglamentavimas užtikrintų didesnę skaidrumą.

¹ <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/221113/stt-siulo-viesinti-visu-biudzetininku-kontaktus-ir-atlyginimus>

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo nebuvo atlikta.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymo projektas turės teigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir mažins galimas korupcijos apraiškas.

7. Galima priimtų įstatymų įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo projekto nuostatų įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymui įgyvendinti reikės tikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ 22.3 punktą.

10. Įstatymų projektų atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, sąvokų ir terminų įvertinimas.

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.

Įstatymui įgyvendinti reikės tikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ 22.3 punktą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Įstatymo įgyvendinimas įtakos biudžetams neturės, įstatymui įgyvendinti lėšų neprireiks.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projekto rengimo metu specialistų vertinimų ar išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „darbo užmokestis“, „biudžetinių įstaigų darbo užmokesčio dydžio viešinimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Seimo narys

Gintautas Paluckas